

CATALUNYA SOCIAL

Any IX. — Núm. 442

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

30 de novembre 1929

**PUBLICACIÓ
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA**

**APARTAT 1036
TELÈF. 17605**

Les fites de la post-guerra

Ahir, era el Mariscal Foch, el geni militar francès de la guerra; avui, és En Jordi Clemenceau, el geni civil francès de la guerra... Una a una, al cap d'onze anys de l'armistici, totes les figures de la guerra, van caient, endinsant-se en la mar obscura de les ombres de la mort. Així desapareix la guerra, les seves conseqüències.

Tots, generals i soldats inconeguts, van a donar-se l'abraçada de l'eternitat, a través de la mort, gran igualadora. Sota els Arcs de Triomf de les respectives capitals dels pobles que un dia foren belligerants s'arreglaren les tropes per oferir el darrer tribut als grans homes; i el cos d'aquests es va estojant en els Panteons nacionals, a Santa Genoveva de París, a l'Abadia de Westminster de Londres, esperant les trompetes de la resurrecció de la carn. Glòria i honors resten pel poble que ha tingut les grans figures; aquestes no reben ja res del món que encara els homenatja; tan sols la seva ànima, nua, sola, queda davant Déu amb el seu farcell de mereixements i taques.

I nosaltres, mentrestant, ¿quines lliçons derivem d'aquell gran cataclisme clos ara fa onze anys? Qui digués que el món no s'ha apressat a cercar mitjans per evitar-lo novament, mancaria a la veritat. Tots els pobles serveixen encara la impressió de la sang a rius, de la joventut mutilada, dels cors de mare trossejats, dels camps plens de creus, de les viles enrunades, de les finances aixafades per anys i anys. I davant d'un espectacle així la humanitat hauria d'ésser definitivament inconscient per a no dedicar un petit esforç a cercar-hi remeis.

I així vingué la Societat de les Nacions. I així han vingut aquest seguit de problemes sobre el desarmament, sobre la reducció de les flotes marítimes, sobre els arbitratges i declaracions d'il-

licitud de guerra, etc. Tot un conjunt de problemes que resten damunt la taula discutint-se, estudiant-se. Amb bona voluntat o hipòcritament? ¿Amb esperit d'humanitat o amb un nacionalisme esfereïdor i mai prou escarmentat?

No ens podem endinsar en intencions ni en directrius espirituals. No podem passar més endins del fet real i cert, i aquest és veritablement afalagador. És cert que es troben resistències, forces contràries, direccions oposades a la pau universal. Però és també cert que cap Estat s'atreveix a proclamar-les com a orientació col·lectiva, que cada país procura dissimular-les amb arguments la sola existència dels quals és ja la més gran justificació del corrent universal de pacifisme.

Nosaltres, els catòlics, tenim el deure de mostrar-nos estimuladors d'aquest pacifisme. És la doctrina de Crist la que el proclama, és el nostre Credo el qui l'ha de nodrir. Tot quant es faci en aquest terreny ha de contribuir a reforçar la nostra posició espiritual; tot quant s'obtingui en aquesta direcció ens pertany espiritualment.

Per això quan es tracta de la Societat de les Nacions (amb tot i els seus defectes), quan es tracta del Pacte Kellog (amb tot i les seves ineficàcies), quan es tracta del desarmament (amb tot i el nostre escepticisme momentani), n'hem de parlar com de cosa nostra, filla de la nostra ideologia, derivada del nostre pensament de pau. Les imperfeccions de tot això poden desaparèixer; els ideals poden arribar a assolir-se un dia o altre. Perquè si és cert que hi haurà sempre guerres, baralles, dissorts, entre nosaltres, també és cert que Déu ha fet els pobles sanables i els homes perfectibles; i és aquesta la banda per on ha de néixer el nostre optimisme i per on l'hem d'infondre en els altres homes.

Memòries d'un cabaler

XXI

EL CAP DE L'AIGUA!

Ah riera traïdora! Que et prengui qui no et conegui! Pel juny vas escolant la teva aigua, neta com un mirall, per damunt els palets del rieral, tota humil i pacífica, i tot just si fas un pèlag pels pescadors de canya, en rebatre't damunt els esperons o als espadats d'algun revolt. I pel juliol i entrat l'agost encara et tornes més minsa i t'amagues entremig dels palets i gairebé diríem que una pedreta de Santa Llúcia podria fer de passera per a travessar-te a peu eixut.

Vindrà, però, Sant Bartomeu. Compte amb la Noia, compte! Tots els veïns de la riera en gemen d'un aiguat de Sant Bartomeu. Si ara jo volia saber l'any l'hauria d'anar a mirar a una pedra posada a la cantonada d'una casa de pagès de la vora del riu i que porta gravat un senyal i diu que l'aigua va arribar fins allí. I si no és per Sant Bartomeu serà per la Mare de Déu de setembre, o per Santa Tecla i fins i tot per la Verge del Pilar, a mig octubre.

Per a voltar la hisenda de can Feliu tardaríeu una hora i mitja i en caminaríeu quasi una de sencera pel rieral. Les seves millors planes fiquen els peus a l'aigua, i li paguen contribució. Si us féu càrrec de què el marge de l'altra banda és tot ple d'espadats, roquissars i morros, entendreu tot seguit el perquè de les moltes estacades clavades a la nostra vora de la riera. Pel cap baix en comptaríeu una dotzena. Però l'obra de defensa més formidable era l'esperó, nom que donàvem a la paretassa de cent pams de llarg per vint de gruix i vint d'alçada, que en les rierades parava el cop de l'aigua que li enviava un morro de pedra de l'altra banda. Si no fos l'esperó, totes les illes de sota casa, amb els seus vint jornals de terra, se n'haurien anat aigua avall i foren convertides en rieral.

De dalt estant de l'esperó es dominaven un miler de passes riera amunt fins la reconada del *Bosc del Forn* i un miler de passes riera avall fins el revolt de sota la *Creu Trencada*; i per això era un excel·lent lloc d'observació. Aquesta defensa, ens explicava el pare, fou la conseqüència d'un plet perdut. Deu mil lliures que va costar el plet i deu mil més que es varen gastar en la defensa pujaven més que tots els estalvis que hi havia a mitjans de la centúria passada; i d'aquella feta varen quedar endeutats. Encara es parla amb veneració i agraïment dels bons amics que amb les seves unces varen salvar la casa. Si anéssim a contar totes les tragèdies que a can Feliu havia portat la riera, seria cosa de no acabar mai.

Els carros que per la riera anaven a Barcelona o en venien, passat mig agost no sabien si arriscar-s'hi. Si la necessitat els hi portava, miraven el temps i el cel, i, si pel cantó d'Igualada es veia passar alguna nuvolada, s'arriava fort els matxos per a arribar prompte a lloc segur.

Pel setembre ja se sap que el soroll de portadores crida la pluja. Jo sempre ho he sentit dir així. Vet

aquí perquè un dia de la primera quinzena d'aquest mes, tota la nit el cel va estar roncant del cantó del mestral. A casa, però, no hi va caure una gota d'aigua i el dia va sortir clar i net de la banda de llevant. El temps havia refrescat qui-sap-lo i les nuvolades desfetes que es veien entre tramuntana i ponent deien clarament que a la conca de la Noia amunt hi havia hagut tràngol.

Estàvem a mig esmorzar, a les vuit del matí, quan el pare es posa encarcerat amb la mà darrera l'orella. Ha sentit quelcom. Acaba d'esmorzar amb una esgarrapada, s'alça i se'n va al pati del davant en actitud d'aguait.

— Sí, he sentit bé; el cap de l'aigua.

Això fou pels nois una paraula màgica. Prou sabíem el que volia dir, ja abans d'haver après la primera lletra. De moment ens n'anàrem a la barana del pati que domina la riera. Si; és cosa certa. Pels penyals de la conca ressona el crit tràgic que ve d'amunt:

— *El... cap... de l'aiguaaaa...!*

Aquells crits, que tot just es senten com si fossin de l'altre món, deuen ésser de gent de Sant Jaume. Aquells altres més perceptibles, de Monistrol. Els darrers dels nostres veïns d'aigües amunt, de can Banús. Ara ens toca a nosaltres. Un mosso de bons pulmons s'aboca a la barana, i girat de cara aigües avall i, amb les dues mans als costats de la boca perquè la veu no s'esbarriés, es posa a cridar amb una mena de ritme feréstec:

— *El... cap... de l'aiguaaaa...!*

Una, dues, tres vegades; fins que se sent la resposta del molí de més avall, que llença el mateix crit conca enllà.

Més tard he vist que això era com una mena de telègraf sense fils per avisar del perill els carreters que van per la riera, els traginers que la travessen o la segueixen, els veremadors o dones que renten vora del riu les portadores o els cistells o la roba, o les mestresses que tenen roba estesa prop del rieral.

Es qüestió d'anar-lo a rebre. Des que hem sentit els primers crits encara tardarà a arribar una hora ben bona. Els que estiguin compromesos en el perill tindran temps de salvar-se i emportar-se'n les seves coses. Potser algun carro estarà ensorrat fins el botó en una fanguera i, després d'algunes provatures inútils, el carreter desenganxarà els animals i mirarà si pot transportar tota o part de la carga a lloc segur, desentenent-se del carro deixat a l'albir de l'aigua.

Ben aviat els tres germans, desitjosos d'assistir a un espectacle imponent, corríem corriol avall cap a l'hort i cap a l'esperó. Tots els nostres esguards estaven fets riera amunt. El que és l'aigua que venia a llepar els peus del mur era riolera i clara i al seu bell fons es veia algun peixet que vogava ben tranquil i desprevingut. Passats uns minuts l'aigua es començà a embrutar. Una estona més tard ja en venia doble quantitat de la normal, d'un color groguenc.

— D'Igualada — diguérem tots tres, que prou sabíem que la de més a prop tenia un color d'argila roja, però la que baixava d'Igualada i més amunt

anava tenyida d'argila més blanca de color. Amb tot això se sentia aigües amunt una remor com la d'una onada que s'acosta, remor que omplia tota la conca i ofegava la de l'oireig. Diríeu que era un bram de la terra. Les garces i les tortres de les salzeredes fugien als pinars i, ensem que a la terra se sentien preludis de tragèdia, el mestral havia escombrat núvols i boires, el cel era blau lluent de cap a cap i el sol amb tota llur resplendor portava intent de veure què passaria. Uns albes que més amunt de la reconada del *Bosc del Forn* ens mostraven les puntes ben vestides són fortament sacsejats i vençuts s'inclinen. Ara ja són les canyes del revolt que s'ajuen com si un rul les aplanés. El cap de l'aigua ja volta, i, rebotent contra els penyals que en nom de Déu la fan mudar de direcció, escup al cel esquitxos llotosos i, ara més que mai, brama com una fera que ha trencat la cadena. Ja s'acosta de dret a dret: va de banda a banda, colgant juncars, batent canyars i doblegant salzes, albes i pollancres. Els dos pins formidables de la vora de la vinya del Vepo reben una forta sotragada que espolsa llurs cabelleres, però s'aguanten fermes i a les soques es formen dos remolins rabiosos que mosseguen l'escorça.

Ja el tenim davant. L'esperó de pedra tremola de la sotragada. La farda que arrossega a la primera línia no deixa córrer l'ona com voldria, sinó que va rodolant com un ruleu de cent pams de llargada d'aigua fangosa. Ens ho guaitem silenciosos. Altrament el parlar fóra inútil: les paraules també rodolarien riera avall. Només assenyaalem amb el braç. Mireu! Una paret de pollancres, pins i brossa... Avall! Samals i samalers i impostissats... Avall! Tres taques de color: són carabasses i melons i tomàtecs i plantes d'hort... Avall! Ara passen dos braços que van ballant girats enlaire d'un carro anegat que sembla demanar socors... Aquell punt negre és una calaixera arrancada qui sap d'on... Avall! Allò altre que giravolta i s'enfonsa i torna a surar sembla un ruc amb les sàrries que li fan de carabasses... Avall!

La corrent vertiginosa de l'aigua ens fa rodar el cap i la bravada d'aigua i terra a la barreja ens embriaga. Per moments l'aigua puja de nivell i ja la tenim a dos pams sota els peus. És hora que pensem en la retirada. És el cas, però, que aquesta no és planera. L'aigua traïdora s'ha ajegut com un mantell a l'hort darrera de nosaltres, entrant a la callada pel cap de l'esperó. No hi fa res; un pam d'aigua i el fang fins el genoll no és major obstacle per uns fills de pagès.

En havent arribat a casa ens mudem les esparidenyes i la roba enfangada i correm a l'era cercant una vista de conjunt. Allò és una mar d'aigua bruta, sota un cel vestit de festa major. Només es veu el corrent de l'aigua ran de l'espadat de l'altra banda on és més profunda. La vinya del Vepo, l'hort i la sinia i la meitat de les illes són un pèlag tot mansoi.

Els arbres de la salzereda inclinats dibuixen una ratlla fosca damunt l'aigua.

Adéu estacades poc fermes! Adéu mongeteres i tomaqueres de l'hort! Adéu raïms de les illes a punt de madurar! I qui sap si la vinya quedarà feta un pedregar. Tragèdies de la riera! Enfelloniments d'aquesta Noia llunàtica! El pare, sense perdre l'equanimitat, hi fa aquest lacònic comentari:

— Res; la riera que passa a collir les parts d'allò que és seu.

* * *

L'endemà l'aigua és al seu llit normal i un carro de torn puja de la riera una roda de molí que ha baixat Déu sap d'on. Si ningú no la reclama serà un bon pedrís i guarda-rodes per davant del portal que dona al pati dels porxos.

Es còpia,

JORDI ARNAU

Primer Congrés Catòlic de Beneficència

Entre els ja innumbrables Congressos celebrats a Barcelona amb motiu de l'Exposició Internacional, l'organitzat per estudiar, ordenar, sistematitzar i promoure i fecunditzar més la Beneficència, ha tingut el privilegi, ben natural per altra part, d'atraure l'atenció i les simpaties de tota la gent selecta i la consideració i el respecte de tothom.

Cal només mirar les persones que encapçalaven les magnes rengleres dels seus socis: Albó, Moragues, Barret, Puig i Alfonso... I darrera d'aquestes grans figures patrícies representatives, una munió d'altres tan dignes com elles de figurar en la gran cleda cristiana de la Beneficència, on hi cap tothom que estimi Déu i el pròxim per Déu com a si mateix.

Les conclusions les hauran vist els nostres lectors en la premsa d'informació, que s'ha ocupat extensament del Congrés, com també de les sessions, informacions, visites i festes que l'han acompanyat, descollant, entre aquestes, la donada pel President senyor comte de Figols en el seu propi palau, que fou sumament interessant.

Però el que no ha dit la premsa d'informació és el treball callat i assidu que han portat a cap els congressistes en les visites als establiments benèfics i en les moltes sessions celebrades, i en mil petits parlaments, tinguts com en família, per a fer-se càrrec dels defectes o deficiències d'algunes obres i remeiar-les.

Aquesta és la feina menys visible, però més profitosa, dels Congressos d'aquesta mena, i aquesta fou la del Primer Congrés Catòlic de Beneficència Nacional, la transcendència del qual es deixarà sentir cada dia amb més eficàcia.

Hom recordava — i amb quanta complaença! — l'obra del senyor don Ramon Albó sobre la Beneficència a Barcelona, en la qual desfilen, històricament i gràficament, prop de mil empreses benèfiques nascudes espontàniament dels camps barcelonins, amaratats de caritat, i es preguntava com un llibre així no estava sobre la taula del Congrés per donar-li més caràcter, orientar-lo més pràcticament i facilitar millor l'estudi i concordança de totes les obres i la seva més fecunda aplicació a les veritables necessitats populars de Barcelona, ja que aquí tenia lloc el Congrés; la qual cosa no vol pas dir que no tinguessin de tenir en compte totes les obres de Beneficència en general i els problemes que elles comporten.

A Barcelona es dona el cas que les persones ne-

cessitades que coneixen un xic els centres benèfics i la manera de beneficiar-se'n es troben sempre ben assistides i, en canvi, les persones que no les coneixen bé i no en saben les drecceres resten poc menys que abandonades a les seves misèries.

Com a bons barcelonins desitjariem que un dels

fruits positius del C. C. N. de B. fos la coordinació funcional de totes les empreses benèfiques urbanes per a remeiar aquesta greu deficiència i, demés, evitar els abusos.

Vet aquí un tema sobre el qual pensem un altre dia insistir.

Els catòlics de «La Publicitat»

Una serena i enèrgica protesta de l'escriptor catòlic Josep M. Junoy, amb motiu d'una de les tanques gracies sectàries del redactor en cap de *La Publicitat*, ha estat la causa que el director d'aquest diari envestís furiosament, contra l'esmentat periodista, redactor d'*El Matí*. Deixant de banda les fiblades personalíssimes que prodiga en aquesta ocasió Carles Capdevila, molt impròpies del seu estil respectuós, al qual estàvem acostumats, ens assabenta aquest senyor, entre moltes altres coses, que "els que en el diari s'ocupen en un sentit o altre de qüestions confessionals, tots són convençuts practicants".

Malgrat i desconèixer el règim interior de *La Publicitat*, ens sembla, que sense por d'ésser desmentits, podem assenyalar a qui fa referència l'anterior al·lusió, encara que no comprenem com Carles Capdevila pluralitza, puix si alguna vegada es veu en les planes del seu diari cert esperit catòlic, es deu exclusivament a Jaume Bofill, ja que la col·laboració de Tomàs Garcés en aquest sentit és tan migrada, que gairebé passa desapercebuda.

Quan l'escissió de Rovira i Virgili, en llegir el lector catòlic les contínues editorials signades per Jaume Bofill, havia nodrit certes esperances de rectificació de criteris, però poc temps després les coses varen tornar pels mals camins i els articles de l'il·lustre escriptor, en compte de reportar un benifet als interessos de la Religió Catòlica (al nostre humil entendre i amb tots els respectes i admiració que sentim per la seva persona) servien més aviat per a disfressar una mercaderia avariada.

Nosaltres no podem pas imaginar que Carles Capdevila, en escriure el paràgraf esmentat, també tenni la intenció d'incloure entre els seus "practicants convençuts" a Manuel Brunet; i no obstant, tots els lectors del diari de la convivència, poden constatar que el director de la *cavalleresca* fulla que es diu *Mirador* s'ocupa moltes vegades de qüestions confessionals amb aquella ironia tan pròpia d'un voltèrianisme de cel·luloide. No oblidem pas que, aquest estiu, va fer declaracions d'una *fe* bastant *snob* i per això, ultra el que diguérem en aquella ocasió, ara li podem retreure aquell adagi tan popular de què: "Canten papers i menten barbes."

El senyor Carles Soldevila també s'ha permès el luxe de dir-hi la seva en alguna qüestió religiosa i no cal recordar que aquest senyor és el traductor i defensor del *Càndid*, de Voltaire.

Un diari en la redacció del qual ocupen llocs preeminents els directors de *Mirador*, *L'Esquella de la Torratxa* i *La Campana de Gràcia* no cal dir com ha de complaure els homes que tenen de la religió

un vertader concepte i no es limiten per tranquil·litzar llur consciència a assistir únicament les festes de guardar (alguna en falla) a missa i encara de dotze.

L'enèrgica actitud de Josep M. Junoy, mereix la nostra felicitació més entusiasta; la tàctica rosegadora dels sectaris ha donat per nosaltres, massa tristos resultats perquè un hom no li concedeixi importància. Una imatge del Sagrat Cor no es pot pas tractar com una tela d'En Dalí; és alguna cosa més per a nosaltres, que una simple talla, malgrat la ineptitud de l'escultor. Les naus de les nostres esglésies són alguna cosa de bon tros diferent que les sales dels museus; i encara que Manuel Brunet cregui que s'hi pot fer brometa, nosaltres compartim el criteri del codirector d'*El Matí*, i ens sentim profundament ferits, quan en un clos on algú té interès a fer constar que hi prenen part activa molts catòlics, es fa burla dels nostres símbols.

Tenia molta raó aquest estiu, Ferran Soldevila, en retreure la manca de religiositat del nostre poble; puix si els fidels que pertanyen a la comunió cristiana tinguessin un vertader concepte de llurs obligacions, no solament s'abstindrien de col·laborar a *La Publicitat*, sinó que fins i tot repugnarien la lectura d'un diari que, quan li ha convingut, no s'ha pensat gens ni mica a tractar despectivament el mateix Sant Pare.

JOAN BAGUENY

EL LLIBRE DE LA PARAULA DE DÉU

LA SAGRADA BIBLIA

EL NOU TESTAMENT

VOLUM I

Els Evangelis i Fets dels Apòstols

CONDICIONS DE VENDA

Edició de doble text: llatí i català . . . 8'50 Ptes.

Edició de text llatí sol 6'— »

Edició de text català sol 5'— »

Totes aquestes edicions van enquadernades amb finíssim pegamoid, imitació de xagri. Enquadernacions més luxoses de distints preus.

Ha sortit ja el primer volum de la SAGRADA BIBLIA que publica l'Obra del Sant Evangeli de FOMENT DE PIETAT

"La Civiltà Cattolica" i l'Exposició de Barcelona

L'Exposició de Barcelona ens sembla pel seu esclat imprevist, i pel fet mateix de la seva existència, inexplicable als mateixos barcelonins. Durant més de quinze anys hem vist com es congraven contra d'ella tots els obstacles, tant, que es pot ben dir que la seva història presideix els esdeveniments polítics i socials del darrer decenni, i ara un hom es frega els ulls tement que sigui un somni, i no sap com s'ha fet ni com és que té un esplendor tan enorme en molts dels seus aspectes. D'una manera consemblant ha desvetllat l'atenció aquest fet de l'Exposició de Barcelona a tots els països, especialment els pròxims, i talment no se'n saben avenir, ni de la seva realitat ni de les seves proporcions. Per bé que desigual, incomplet, i per caïres diferents donant, com tota cosa humana, marge a la crítica, el present Certamen ofereix algunes notes colpidores per a la curiositat i l'interès internacional: la magnificència i l'originalitat. D'aquí ve que molts s'hagin sentit empesos pel desig de contemplar personalment "l'espectacle d'aquesta grandiosa Mostra internacional, per la qual s'ha fet cèlebre ara per tot arreu el nom de la capital de Catalunya" (1). Aquesta frase és d'un dels viatgers més il·lustres que han petjat la ciutat dels Comtes aquests dies. Per ell tal volta no hauran lluit les esplendors del món oficial, però no li ha mancat el cordial homenatge de la veneració i el respecte intel·lectual. Em refereixo al P. Enric Rosa, de la Companyia de Jesús, director de *La Civiltà Cattolica*, de Roma. El fruit de la seva visita l'aplega en un article eixit al número del dia 2 de l'actual mes de novembre, del qual se n'ha fet una tirada a part. El títol de l'article i de l'opuscle és significatiu, i honora tant a l'investigador com a la cosa estudiada. Diu així: "*L'Exposició (Mostra, en italià) internacional de Barcelona. El triomf de l'esperit entre els progressos de la matèria.*"

La distinció que aquest fascicle representa, el primer sens dubte que espontàniament s'hagi dedicat a l'estranger a l'Exposició barcelonina, l'autoritat de qui l'ha redactat, posat el P. Rosa al davant de la primera revista del món catòlic i romà, així com l'altura en la qual situa la seva visió de l'esdeveniment, són notes molt satisfactòries. Impliquen una presa en consideració, una estima veritable, de la nostra ciutat i del nostre gran concurs, en les més altes esferes de la cultura catòlica universal. El P. Rosa, tant pel seu elevat temperament com per la missió especial que s'ha proposat, actua de recercador de l'esperit. Primer, de l'esperit en general que "és, si no el primer inspirador, el més noble animador i en altre sentit el veritable triomfador... en els progressos materials, avenços, invencions". Després, i principalment, de l'esperit cntès "en un sentit més alt i específic, és a dir, sobrenatural i cristià". I aquest esperit específicament cristià i sobrenatural li va ésser "sugerit per l'alenada d'espiritualitat i de fe que va sentir en posar el peu a terra d'aquesta grandiosa metròpoli del Mediterrani", i en trobà encara el símbol expressat en "el fresc que campeja sublim al cim de la cúpula del Palau Nacional", en "Crist-Rei, que des de l'altar de la creu (2) senyoreja i domina totes aquelles manifestacions de l'esperit i de la vida humana antiga i moderna..." "símbol del

veritable progrés que en tots els triomfs de l'enginy humà sobre la resistència de la matèria senyala un triomf de l'esperit, i en aquest un reconeixement solemne del Donador suprem".

Arribà el P. Rosa la tarda mateixa de la clausura del Congrés Missioner, i nota "l'animació fèrvida i la multitud en festa" amb la qual estava barrejat, observant amb pasme "un formigueig de gent... desfilada interminable de persones de tota classe i condició..." "Tota aquella multitud, pensàvem — diu — era atreta per la força arcana d'una idea heroica, la idea missionera, pròpia sols de la religió divina, la religió catòlica, que és també glòria nacional." Havent primer que tot fet constar que l'Exposició de Barcelona deurà ésser recordada "entre les primeres quant a grandiositat, varietat i esplendor, i digna de competir amb les que s'han celebrat a l'estrepitosa Amèrica del Nord", aprecia el valor de superació de tot aspecte material per l'esperit que vibrava en el cor de la multitud que la idea missional feia bategar. "Sentia amb la prova dels fets quina eficàcia d'esperit tenia, una demostració tan insòlita dins del clos d'una Exposició Internacional del segle vigèsim."

"Però més insòlita encara i més grandiosa va ésser la del dia següent." El Director de la *Civiltà* pogué assistir a la memorable missa pontifical de l'Estadi, el 29 de setembre. Descriu l'espectacle, l'emoció del chor gregorià de 9.000 cantaires "ensinistrat i dirigit pel cèlebre Dom Sunyol, de l'històric monestir de Montserrat, que és el cor de tota la vida religiosa de Catalunya". Els instants de la Consagració, d'emoció tanta, els testifica amb aquestes paraules textuales, que són la confirmació de totes les ànimes sinceres, i de les que aquí mateix estampà la nostra ploma trèmula. "Però tota commoció musical — escriu — va ésser superada per la del silenci profund que es va fer en aquella multitud interminable al moment solemne de la consagració i elevació que consumava el sacrifici eucarístic. Llavors, al toc rítmic de la campaneta llunyana, l'ànima de fe sent pujar del més pregon dels seus afectes l'adoració i la pregària al Déu velat que s'enlaira alt a beneir el Rei i el poble, els pastors i els fidels, tots igualment prosternats als seus peus, en una sublim igualtat de fe i d'amor". "Allò va ésser — resumeix amb entusiasme — una barreja indescriptible de simplicitat i de grandesa, d'humanitat i de pompa, de pietat i de festa, de pregària i d'esplai; però tal com es pot trobar solament en els pobles calents de fe i de vida cristiana, àdhuc en mig de les mundanitats d'una Exposició Internacional."

A la tarda, el P. Rosa no va veure, com tampoc altres, la cavalcada, però en registra la gran eficàcia popular que segellà el seu triomf per damunt de tot. "Nosaltres, si bé vacil·lants en principi sobre l'èxit d'aquestes demostracions, ens sentírem després reconciliats pels efectes d'edificació i de commoció que d'elles es derivava, en la gran multitud que hi concorregué, amb el fruit d'una creixent simpatia per les missions catòliques."

La concurrència de gent, que mai no minva, al Palau de les Missions, li confirma encara més aquesta admiració. "Però ço que ens aparegué més con-

solador i extraordinari, i veïem amb els nostres ulls i oïem confirmat pels més segurs testimonis, és la freqüència mai no interrompuda de visitants, més que en qualsevol altre palau de l'Exposició, i millor encara llur mateixa curiositat, l'atenció i el sentiment amb el qual escolten les explicacions que experts missioners els donen."

Aquest testimoni reiterat de la multitud fervorosa, de l'animació, la vida espiritual, vessa especialment d'aquesta crònica de l'illustre i expert visitant, i és un dels valors que cal retenir, del seu alt, del seu imparcial judici. Més avall, resseguint els orígens de l'Exposició, dona una nota d'especial justícia i ret homenatge a l'*animoso drapello* (l'animós grup o escamot) de catalans, homes de seny, enginy i experiència, però de fe juntament i veritable patriotisme, que varen ésser iniciadors, ordenadors o promotores constants de l'àrdua empresa. "Volien ells una Exposició Internacional... digna de l'antiga colònia romana, després capital de la Catalunya, avui empori el més freqüentat de l'*altra sponda* (l'altra ribera) del Mediterrani, ciutat la més industrial i rica tal vegada d'Espanya, gelosa sí de les glòries, immunitats i privilegis conquistats en els segles, de la seva història i llengua pròpies, però fidel al mateix temps i tenacíssima de la unitat religiosa i política de la gran pàtria espanyola", frase exactíssima aquesta, perquè no hi ha pas discussió sobre la unitat religiosa i política, havent estat totes les controvèrsies sobre el concepte d'uniformitat.

Es lícit, sens dubte, veure una al·lusió finíssima a les desigualtats, a les coses incompletes o absents com deïem — una d'elles, per exemple, l'omitida exhibició d'Economia Social, o el Palau construït per al *Treball*, esmerçat en altres destinacions — en l'atinada observació que després d'explicat el pla general de l'Exposició i la seva divisió en grups i palaus, fa recordant que "en moltes coses de la vida humana, ço que es guanya en extensió es perd en intensitat, triomfant tot allò superficial a costa del profund i pràctic. Aquest defecte general — segueix de seguida — si no pot dir-se absent de l'Exposició de Barcelona apareix amplament compensat amb la part rellevant que en una empresa tan grandiosa i complexa s'ha donat al principi religiós" "millor que en altres exposicions".

"Mèrit no escàs, per bé que sigui degut a una felicitat necessitat", especifica d'Espanya, "de què siguin inseparables la idea moral i religiosa, de la glòria artística"! Això ho diu especialment, com ja es pot compendre, a propòsit del Palau Nacional i dels seus tresors artístics, gaïréb tots de segell religiós (fins al punt que un periòdic mercantil francès ha dit que el Palau Nacional era una exposició d'art catòlic). Aquelles notes de religiositat les repeteix encara en recórrer el *Poble Espanyol* i trobar-hi l'església, el monestir romànic amb el claustre, les capelles i sants dels carrers.

Terminada la visió de l'Exposició, i admirades "les altres obres mestres d'antiguitat romana i medieval així com d'art modern... en els edificis sacres i profans de la ciutat, a la magnífica catedral i encontres..." "admirades més encara les obres d'acció catòlica i de beneficència social com aquella per la cultura de la dona, que és de les més belles glòries i *benemerenze* modernes de la Catalunya catòlica", deixà entendre que rependrà un altre dia l'estudi de

"les lliçons dels nostres veïns, és a dir, l'exemple que ens donen". I en una frase terminal sintetitza el judici d'aquest estudi, dient que d'aquests exemples "solament és un fruit o simple episodi, la reafirmació moral i religiosa, que en llurs mateixos progressos industrials, comercials, artístics i altres, els nostres veïns han obtingut en la present *Exposició internacional de Barcelona* com un doble i ben raonable triomf de l'esperit entre els progressos de la matèria".

* * *

El R. P. Enric Rosa, autor d'aquesta crònica tan grata al nostre esperit, ha esguardat Barcelona i l'Exposició amb la sobirana altesa de mires de qui porta a mà una de les primeres plomes catòliques del món. I ho escriu amb aquella dignitat d'estil, aquella majestat romana, escaient a qui té el privilegi de parlar des de tan alta tribuna. Poc abans del seu viatge a Barcelona havia estat ell l'objecte de l'adhesió i simpatia de tots els catòlics que segueixen el curs de les qüestions romanes a propòsit del famós article seu de la *Civiltà Cattolica* del 29 juliol últim. Es aquell editorial "*Fra rattifiche e rettifiche*", que comentava la paraula del Papa contristada després dels auguris primerament consecutius a la ratificació del Tractat de Laterà, a causa de certes declaracions estatistes no gaire en consonància amb l'acatament degut al magisteri de l'Església. Aquell article produí gran sensació, i en aprovació i recompensa al seu ardit intèrpret i defensor Pius XI va enviar a la *Civiltà* la seva medalla d'or anual amb el següent autògraf: "*La medaglia annuale aurea che destiniamo alla 'Civiltà Cattolica' vuol dire la nostra immutata benevolenza e la non meno immutata fiducia*" (3).

Per altres raons és també creditor el P. Rosa, insigne historiador de la Companyia de Jesús (4), a la gratitud nostra particular com a catalans, oi més de la nostra admiració com a catòlics. El gest d'atenció i benvolença que significa a més de la vinguda a Barcelona, el seu judici tan enlairat sobre l'Exposició, i el fet d'haver escrit aquest judici en un article frontal, divulgant-lo després en un fascicle, té un precedent de molt interès. L'eminent director de la *Civiltà*, paladí constant del Papat i d'una manera especial en aquest temps de contradicció per part dels de l'*Action Française* (5), publicà fa dos anys un superb recull d'escrits de diferents autors catòlics i laics, mestres i apologetes, sobre el Papa. *El Papa en el pensament dels escriptors religiosos i polítics* (6), aquest és el títol del copios aplec, en el qual va reunir ell, subratllar amb comentaris i enriquir a més amb notes bio i bibliogràfiques sobre els respectius autors, fragments de Perrone, Segneri, Alimonda, Gioberti, de Maistre, Taparelli d'Azeglio, Macaulay, P. Fèlix, Belarmino, Hurter, Veuillot, P. Faber, Monsenyor de Segur, P. Lacordaire, etc. I entre ells, destinant-los abundant espai, els nostres Balmes i Dr. Torras i Bages. Els extensos textos que de l'un i de l'altre retreu el P. Rosa van precedits de notes documentades que demostren el seu estudi profund de l'autor d'*El protestantismo comparado con el catolicismo* i del d'*El internacionalismo papal y La actualidad perenne del Pontificado*. Per mitjà del P. Rosa la nostra terra i el nostre geni i tradició són representats en un digest importantíssim, que és un escut que cobreix el Papa en mo-

ments d'escomesa pels heretges actuals. Per això i per lo d'avui hem de sentir grat al valent director de la *Civiltà Cattolica*.

* * *

El P. Rosa ha estat també a Sevilla, i el número darrer de l'esmentada revista publica un article, igualment interessant, dedicat a l'Exposició de la capital de l'Andalusia. La Mostra "Ibero-Americana" di Siviglia, és el títol, subtitulat *Unità di popoli e gloria di civiltà cristiana* (7). "Menys grandiosa i menys aparent que la catalana", la troba, però, "més artística... volent dir més delicada, més fina... una graciosíssima miniatura". "Predomina en aquella la grandiositat — torna a dir — en aquesta la graciositat i finura", i en altre lloc hi aprecia "un aire modest, sí, però càlid i de família, di fronte alla grandezza e fastosità catalana". Sigui'ns permès assaborir la frase en la llengua del Dant; oïda que ens vindiqués, per fi, a la faç del món, de l'antiga sentència desagradable del cant vuitè del *Paradiso*, 77.

El predomini dels valors de selecció a Sevilla pel que es refereix a l'exhibició arqueològica, tal com diu el P. Rosa, és confirmat per reiterats testimonis. Tot el judici de l'eminent viatger és exactíssim en quant concorda amb la impressió personal de molts. De moment, el tresor dels tresors de l'art espanyol clàssic: la pintura, és a Sevilla on principalment està representat, essent una vera llàstima que el nostre Palau Nacional, on tantíssimes joies s'apleguen, sigui en aquest respecte tant deficient. Però no és aquesta l'hora de les crítiques.

S'entusiasma, amb molta justícia, el visitant en trobar-se amb el bé-de-Déu de material històric aplegat a Sevilla, davant de l'Arxiu d'Indies, de totes les riqueses documentades de la descoberta, conquesta i missionament de les Amèriques, i davant de l'espectacle florit de les joves nacions d'ultramar, per a les quals Espanya — amb col·laboració de tots els Regnes, i no pas amb igual retribució per a tots — fou educadora en civilització i en Catolicisme.

I vet aquí que, sense dir-ho, es reforça amb aquesta comparança una lliçó de coses que dona peu a formular un contrast suggestiu. Mentre Sevilla es glorieja de debò amb l'esplèndida manifestació històrica, perspectiva recorreguda d'uns segles d'or inscrits en la memòria dels pobles, la magnificència, la grandiositat de l'Exposició de Barcelona, amb el pes d'aquell factor vital i decisiu, que colpí al director de la *Civiltà*: "l'animació fèrvida, la multitud festant", les gernacions de l'Estadi i de la cavalcada missional, el poble vivent, en una paraula, aquell del qual respirà "il soffio di spiritualità e di fede", indiquen segurament cap on es decantarà la balança dels temps futurs, de cara a quin litoral comença per a Espanya, el despuntar de la claror del nou dia.

R. RUCABADO

(1) Enrico Rosa, S. J., *La Mostra internazionale di Barcellona. Il trionfo dello spirito tra i progressi della materia*. Estratto della *Civiltà Cattolica*, 1929, vol. IV. Quad. 1905, 2 novembre 1929. Roma, La *Civiltà Cattolica*. Via Ripetta, 246. 1929. (Fascicle de 20 pàgines amb coberta en paper de color.) Preu Lire 0'50. — Pàg. 3.

(2) Pintura d'En Francesc Galí al sostre de la cúpula major del Palau Nacional.

(3) La traducció íntegra d'aquest article la porta *Reseña Eclesiástica* del mes d'agost darrer sota l'epígraf: *Un artículo de "Civiltà Cattolica". Entre "ratificaciones y recitaciones", la palabra del Papa*.

(4) Enrique Rosa, S. J., *Los jesuitas desde sus orígenes hasta nuestros días*. Apuntes históricos. Versión del italiano por el P. Jesús Juambelz, S. J. Madrid, "Razón y Fe", 1924. (Vol. de 478 pàgs.)

(5) El P. Rosa és l'autor dels dos famosos articles de resposta al *Livre Jaune* de l'*Action Française*, eixits a la *Civiltà* (20 agost i 3 setembre 1927) i publicats per la *Bonne Presse* en un fascicle: *Deux articles de la Civiltà Cattolica en reponse à l'Action Française*.

(6) *Il Papa nel pensiero degli scrittori religiosi e politici*. Parte prima e parte seconda. (2 vols. de 286 i 314 pàgines.) Roma, *Civiltà Cattolica*, 1927.

(7) *Civiltà Cattolica*. Quadern 1906, 16 novembre 1929.

Oficina Romànica

Secció de llengua literària

CONSULTES

Cons. 27. — És acceptador el *com* d'aquesta dita: *com tornaràs, ja trobaràs la taula parada?* — J. P.

Resp. — La conjunció temporal del llatí clàssic *CUM*, *QUUM*, no ha donat fillada en les llengües romàniques, i li han pres el lloc les conjuncions *QUANDO* causal, i *QUOMODO* comparativa. De *QUANDO* n'ha sortit *quant* o *quan* i de *QUOMODO*, *com* o *con*, usades dels nostres clàssics, i vives encara en la parla popular. *Com*, dit també *con* segons sigui la lletra que segueix, a la província de Girona i al Rosselló és pronunciat *cum*, i amb això es veu ben clar que és una conjunció ben diferent de *quan*, que també podria haver donat *con*, com tenim *contra* i *quantra*, *cotre* i *quatre*.

En Llull fa un ús molt gran de *com* o *con* en sentit temporal:

Com haurà fret, qui l'escalfarà? E *com* serà malalt, qui'l custoirà? *Com* haurà fam, qui li donarà a menjar? Si ha paor, qui'l confortarà? (*Blanquerna*, p. 49).

Con lo bisbe viu Evast e Aloma, ell convi-da Evast e Aloma, e menjaren ab lo bisbe aquell dia (*Blanquerna*, p. 57).

Ira havia *com* veïa fer bones obres (*Blanquerna*, p. 63).

Bernat Metge en el *Somni* usa *quant* i *com* o *con*, però en *Valter* només usa *com* i més sovint *con*:

COM:

tot les *com* li plau (*Somni*, 2876).

de aquelles que io solia vestir *con* stava ab tu (*Valter*, 476).

Be faras... *com* tot ho sabras (*Somni*, 2778).

con lo pare de la dita Griselda fo vengut, lo dit *Valter*... dix (*Valter*, 156).

QUAN:

Quant son apellats venen (*Somni*, 106).

deyen que *quant* lo cors del hom moria, la anima romania (*Somni*, 563).

No t faci cura de publicar aquell, *quant* lo sabras (*Somni*, 1699).

Aquests exemples són prous a demostrar la legitimitat de la dita que proposa el consultant: *com tornaràs, ja trobaràs la taula parada*; la qual de més a més conserva l'ús clàssic del futur *com tornaràs*, que ara es va perdent, per dir *quan tornis* i en escrits moderns *en tornar*, com a substitució del castellà *al volver*, no sempre usat encertadament.

El Secretari de Redacció de l'O. R.

El Sant Crist de Piera ho vol, s'ho mereix i s'ho té guanyat

En les parròquies dels deganats de Piera, Martorell i Vilafranca hi ha moviment. Tothom ha sentit dir que es tracta d'engrandir i ornamentar la capella i l'altar del Sant Crist. L'arquitecte ja ha fet el seu projecte, molts fills de la vila l'han vist i l'han lloat, el senyor rector i degà ha dat alguns entretocs a gent de la vila i, amb els rotllos del projecte sota el braç, ha fet algunes visites (nosaltres mateixos li devem aquesta cortesia) i pertot ha estat amorosament acollit el seu intent. No ni ha més; la capella i altar nous es tenen de fer. Avui dia que es fan pels pobles tantes obres amb mires temporals, que per tot arreu es veuen créixer com els bolets escoles, casinos i escorxadors, no poden quedar antiquades i esquifides les coses que tenen relació directa amb el sentiment religiós. El Sant Crist de Piera vol un altar i una capella monumentals, s'ho mereix; és més: s'ho ha guanyat; doncs el tindrà.

Vol una capella i altar monumentals i perquè els vol ha inspirat al Sr. Rector i Degà, i ha posat en moviment tota una comissió executora del projecte, formada de pierencs ardits i devots.

Dic que *s'ho mereix*. Què no mereix aquesta veneranda imatge de Jesús Crucificat que cents anys ha que reparteix tota mena de beneficis, de des que va ésser trobada per les miraculoses indicacions de Maria Lleopart de Santa Creu de Creixà fins avui dia, davant la qual han pregat i han trobat resposta i consol tantes i tantes generacions de catalans del deganat i de més enllà?

I dic que *s'ho ha guanyat*, perquè, entre aquesta multitud de beneficis, un ordre d'ells es va admirar d'una manera especial, que és la salvació de moltes i moltes collites compromeses per la secada. Es ja cosa sabuda que els peregrins que van a la processó del Sant Crist quan aquest és tret a instàncies dels ajuntaments de la vila i dels pobles de la rodalia per a obtenir el benefici de la pluja, tenen tanta fe en què obtindran el que demanen, que van ben previnguts per a la pluja que donen per imminent. No se li farà pas cap almoïna que ja per endavant no l'hagi ell donat decuplicada.

I en conseqüència dic que tindrà aquesta capella que *vol, es mereix i s'ha guanyat* perquè els pobles de la rodalia estimen de cor aquesta sagrada imatge i el Crist Redemptor que ella representa i, després que ja li han dat el cor, no li negaran els diners que per a tal obra es necessiten, a més de què estan tots ben convençuts que la capella actual no està feta a la mida de la fe i de l'entusiasme dels que hi van a adorar aquella sagrada imatge.

Ens conta la tradició que després de dos anys d'una secada terrible, un pelegrí que es va suposar ésser un àngel, va passar per Santa Creu de Creixà, terme de Piera, i es va aturar a demanar caritat a la casa d'una pobra i virtuosa vídua Maria Lleopart. Aquesta li tingué de respondre el Déu vos empari perquè no tenia un pa a la post; però el pelegrí que més volia donar que demanar s'aconsolà dient-li que trobarien una imatge de Jesús Crucificat a l'Hospital de Sant Francesc i que si els sacerdots la portaven

en pública i solemnnial processó obtindrien pluja abundant. Altrament li va indicar també que trobaria la pastera plena de pa.

Es de notar que aquest Hospital de Sant Francesc està situat en el mateix lloc on hi havia el convent de Trinitaris, que es creu va ésser fundat per Sant Joan de Mata l'any 1205 amb dotació proporcionada per don Ramon de Montcada i per la seva esposa donya Constança. També una piadosa tradició afirma que Sant Joan de Mata va tenir per hoste Sant Francesc d'Assís quan va anar de Barcelona a Lleida a fundar un convent de la seva orde.

La Maria Lleopart va comprovar que efectivament hi havia molt de pa a la pastera i en anar a regraciar al pelegrí el trobà desaparegut. Tot seguit va caminar devés la vila de Piera i en donà coneixement als senyors Rector, batlle i jurats. Fou avisat el senyor Bisbe de Barcelona i amb la seva anuència fou disposada la processó amb la qual s'obtingué una pluja abundosa que va assaonar els camps. D'ençà d'aquest fet la sagrada imatge ha estat invocada moltes altres vegades i ho és encara en els nostres temps, i ella escolta encara les invocacions dels fidels.

Heus aquí la bellíssima descripció que en fa el preàmbul de la Novena:

"La sagrada imatge del Sant Crist de Piera és de l'estatura d'un home dels més grans i perfecte en tot el seu posat. El color tira a obscur o morat i com de mort. La sang de les llagues és d'una molt viva vermellor. La cabellera natural, sencera després de tants anys. La corona d'espines amb què fou trobada és també natural, per bé que damunt ella hi fou col·locada altra de plata molt valuosa i altra de glòria, preciosíssima també. Porta una tovallola de seda ricament guarnida i brodada. Al costat esquerre brilla un toisó o bronja de rica pedreria. La creu on està clavada la dita imatge és rodona i de fusta amb grops d'un color verd fosc. El rètol posat a sobre és d'argent.

Jo hi afegiria que la seva fesomia és tant de pagès de la terra com la de les sagrades imatges de Balaguer, d'Igualada i de Capellades, i això fa que als nostres ulls es presenten amb tal realitat que a un hom li sembla veure crucificat una persona coneguda i amiga i se li desvetlla una compassió indefinible i una ardent devoció.

Es, doncs, hora que soni la campana grossa i es faci sentir de tot el bisbat i de tot Catalunya, però d'una manera inconfusible dels pobles que moltes vegades han estat convidats pel seu profit a formar en les processons que s'han fet per a impetrar el benefici de la pluja. Són aquests: Masquefa, Pierola, Vallbona i Cabrera, Sant Jaume de Noia i Santa Creu de Creixà, Sant Llorens d'Hortons, Castellolí, Bruch i la Guàrdia, Collbató, Sant Esteve Sesroviras, Monistrol de Noia, Sant Sadurn de Noia, Lavit, Terrassola, Sant Pere de Riudevitlles, Sant Quintí, Capellades, La Pobla i la Torra de Claramunt, Me-

diona, Sant Joan de Mediona, Pla del Penedrs, Lavern, Ordal, Subirats, Gelida, Abrera, Esparreguera, Olesa de Montserrat, Vilanova del Camí i Monistrol de Montserrat. Tenim la seguretat que cap d'aquests pobles farà el sort a les veus del molt Reverend senyor Rector i Degà don Joan Ros i Ràfols, prevere, en obsequi a Jesús Crucificat i a la seva imatge setcents anys ha venerada.

JAUME RAVENTÓS

Si algú fa arribar alguna almoïna a l'administració de CATALUNYA SOCIAL, serà lliurada al Rnd. senyor Rector i Degà de Piera, don Joan Ros i Ràfols, prev.

L'home dominat per les passions

L'home quan es converteix en un ésser amoral, és més terrible que les feres salvatges. Costa de creure que un home sigui capaç de cometre actes que posen de manifest que ha emmudit per complet la veu acusadora de la consciència. L'home que no obra bé i el penediment no l'empeny a allunyar-se dels mals viarany, és que ha perdut ja la dignitat humana.

Us imagineu que pugui ésser un home, aquell monstre que ha comès crims horribles en diversos pobles alemanys? Podeu concebre que un ésser humà, pugui clavar trenta vegades l'arma homicida en el cos delicat d'una nena de sis anys? Per lasciut que sigui un home, cal fer un esforç per a creure que s'atreveixi a esfullar una flor que acaba d'obrir-se a la llum.

Comprenem el terror que s'ha apoderat de la gent dels pobles en els quals és possible que el monstre en forma humana posi la seva petja. Se li atribueixen dinou crims. Després d'enterrar les víctimes, posa el fet en coneixement de la policia perquè siguin exhumats llurs cadàvers. Mentre la policia feia aquesta operació, el monstre els observava amb uns binocles del cim estant d'una muntanya. Voleu un refinament més gran de crueltat?

Els diaris alemanys d'uen que aquell monstre és un anormal. És evident; però caldria esbrinar si és responsable d'haver arribat a una abjecció tan gran. L'embriac, no pot respondre dels seus actes, però és responsable d'haver-se embriagat. Els homes dolents quan voldrien cometre un crim, s'embriagarien perquè el tribunal els absolgués.

Tots estem exposats a pertorbar-nos, però els homes que no s'han apartat mai de la moral cristiana y no han ofegat la veu de la consciència, encara que es pertorbin no cometem crims execrables. No caiem ràpidament, com una pedra rodoladissa, a l'abisme de l'abjecció. Arribem al fons després de diverses caigudes i ensopegades.

Segurament el monstre alemany que constitueix la trista nota del dia, és un home que ha viscut constantment al marge de la moral. La vida desordenada que ha observat sempre l'ha conduït al crim i a les passions més baixes. Per això cal estar a l'aguait, per no caure en petites faltes que sovint són l'origen de les caigudes fatals que causen la

nostra ruïna. El que comet petits furs, pot assegurar que demà podrà resistir la temptació de cometre un delictes greu? La lascívia és el pecat que causa en el món més estralls. Si esgratinyeu una mica en el fons de les apostasies i de les claudicacions trobareu el monstre de la sensualitat. Quan veieu que un home que abans seguia el camí dreturer rodola cap a l'abisme de l'abjecció, pregunteu de seguida: qui és?

Si l'argila del nostre cos vol submergir-nos dins del llot de les passions, cal fer un esforç per estendre les ales de l'esperit i allunyar-nos de les impureses de la vida. L'home que es deixa dominar per les passions perd la noblesa ingènita de l'home. No demaneu cap sacrifici ni cap heroïsmes a l'home que viu únicament per satisfer els seus desigs. Tots els sants han excel·lit en la virtut de la castedat. Si traieu la castedat, cauen totes les altres virtuts, perquè ella és la pedra angular damunt la qual recolza la perfecció cristiana. Els màrtirs no haurien anat al suplici amb un somris als llavis, si haguessin estat sensuals. La carn és un senyor despòtic que no tolera que hom serveixi a altres senyors. És tan absolut, que lliga de peus i mans a aquells que li reten culte, perquè mai no s'allunyin d'ell.

La joventut que es deixa seduir per les sirenes que canten en el mar de les passions, s'incapacita per a fer res de profit en aquest món.

Es sensible que àdhuc els que passen per bons tinguin un fals concepte de la joventut. Creuen que és indispensable que xipollegin en les aigües tèrboles i enllotades de la concupiscència, perquè si no ho fan quan brilla en els seus ulls la flama de la joventut, ho faran més tard. Està tan arrelada aquesta creença, que hi ha mares que s'espanten que llurs filles es casin amb un jove que no ha claudicat mai. És natural que un jove dolent i viciós, que està constantment vigilat, es lliuri a les passions en recobrar la seva llibertat. Però com voleu vosaltres que no segueixi mantenint-se bo un jove que ha tingut mil ocasions de caure i no ha caigut? Si s'ha mantingut bo en l'època més difícil de la vida, en aquella època que el sentiment acostuma a dominar el seny i la raó, com voleu que claudiqui i llenci damunt la pols dels camins la seva bandera de combat, en arribar al període àlgid de la vida? La vellesa és un reflexe de la joventut. Els vells que no són virtuoses és que tampoc no ho eren quan els brillaven els ulls. Hauriem de bandejar aquell aforisme que diu: "el que no la fa de jove la fa de vell". En tot cas hauriem de dir: el que no la fa de jove tampoc la fa de vell. Naturalment que es pot donar el cas que un jove virtuós, es cansi de seguir el camí del bé. Nosaltres no particularitzem. Parlem en general.

Cal estimular la joventut perquè sigui heroica i s'aparti dels perills. Generalment els vicis no ens abandonen fins a la sepultura. Digueu-me: qui respectarà més l'esposa, el jove que ha sabut lluitar i s'ha conduït sempre noblement, o bé l'home viciós i abjecte? Unicament els homes nobles, respecten la dignitat de la dona.

Creieu que el monstre que està cometent crims execrables en terra alemanya, hagués estat un jove virtuós, hauria rodolat tan avall?

Els vicis i les passions, fan perdre el seny i la raó.

J. C. i S.

El I Congrés d'Acció Catòlica

Les conclusions

En el I Congrés convocat pel Delegat de l'Acció catòlica a Espanya, que suara ha clos les seves sessions a Madrid, han estat aprovades conclusions verament importants.

Creiem molt útil donar-ne un extracte, ja que el seu text sencer resulta massa extens.

I com les conclusions fan referència a aspectes distints de l'acció catòlica, per ordre les anirem extractant, en la forma següent:

Acció social obrera

Les conclusions aprovades en aquesta secció, poden resumir-se així: Formació de Sindicats obrers integrats per homes d'una mateixa professió, els quals es regeixin segons els principis de la fe i de la moral catòliques, que siguin un instrument de concòrdia i de pau mitjançant comissions mixtes. Aquests organismes han de promoure i defensar els interessos de tots en determinar les condicions de la vida del treball i dels contractes de treball. Els Sindicats instaurats pels catòlics, cal que siguin per als catòlics. Han d'ésser "confessionals". Cada Sindicat o organisme tindrà el seu Consiliari eclesiàstic. Cal fomentar l'educació sindical cristiana mitjançant secretariats, Setmanes sindicals, cercles d'estudi, reunions de propagandistes i setmanes d'Exercicis Espirituals. Finalment, aquesta secció del Congrés recomana la creació de Sindicats catòlics de patrons.

Acció social agrària

Respecte l'Acció social agrària, la secció respectiva aprovà aquestes conclusions: Primera, que la clerecia intervingui activament en l'A. S. A.; segona, que s'estudiï la reforma a introduir en l'organisme confederal, a base de tres seccions: tècnica, social i estadística; tercera, que es concreti el pensament econòmic de la Confederació en un estatut i s'aconsegueixi de l'Estat que doni força legal i executiva (semblant a la de la lletra de canvi) a un instrument de crèdit agrícola, basat en la responsabilitat mancomunada i solidària dels socis, i quarta, remarcar el caràcter apolític de l'A. S. A.

Acció catòlica femenina

Entre els acords presos definitivament per aquesta secció del Congrés, el més important és el que fa referència a la formació de directors i propagandistes de les obres catòliques femenines, per la qual cosa proposen que l'Escola Social Femenina de Madrid organitzi cursos intensius. Les altres dues conclusions tracten de la formació de juntes. Es bo de tenir en compte que, segons les dades estadístiques darrerament publicades, les Juntes Diocesanes de l'A. C. de la M. són 52; les Juntes locals, 854; les associacions de número, 118.000; i les adherides, 235.000.

Joventuts catòliques

El ponent d'aquesta secció, després de denunciar els defectes que esterilitzen l'acció d'aquestes asso-

ciacions juvenils — entre d'altres, la mútua desconfiança i les rivalitats — proposà les següents conclusions: Dependran de l'autoritat eclesiàstica, representada per un consiliari. Totes les entitats estaran en contacte amb l'organisme general d'A. C. i serà jeràrquica amb organismes diocesà i nacional. — Hi ha algunes conclusions referents a la formació espiritual dels joves i a les atribucions que es desitgen pel consiliari eclesiàstic. Després, el Congrés recomana la formació de nuclis de Joventuts Catòliques obreres, agrícoles, d'estudiants, etc., i urgeix perquè hom es preocupi de la manca d'homes per als càrrecs directius.

Associacions de pares de família

Cal constituir urgentment A. A. de P. de caràcter francament catòlic en totes les capitals de diòcesi i de província i en les poblacions on hi hagi estudis universitaris, de Batxillerat, Escoles especials i col·legis de segon ensenyament d'alguna importància, etc.

Prensa catòlica

El ponent d'aquesta secció, Sr. Ildefons Montero, va exposar la inconveniència de seguir usant la frase "Bona premsa", en lloc de "Prensa catòlica". Féu també aquesta observació ben justa: Cal distingir les publicacions dels periodistes i així es considerarà ben esmerçat un donatiu si es reparteix per igual a perfeccionar l'element material i a estimular o premiar l'element home. La mateixa distinció s'ha d'entendre entre els diaris i les revistes piadoses, fulles parroquials, etc. No se n'ha d'excloure cap, però cadascun ha d'ocupar el seu lloc. Convé també que els assumptes de Prensa Catòlica siguin tractats i resolts per professionals. Finalment, el censor d'un diari haurà de tenir les atribucions de Consiliari, és a dir, plena autoritat en assumptes religiosos i morals; censura literària, i dret de veto en matèria doctrinal.

* * *

Com es pot veure, les conclusions són molt adequades a les necessitats de l'acció. Ara que la dificultat no rau precisament en aquestes conclusions, sinó en l'acció mateixa. El propi Nunci de S. S. ho va dir en el seu discurs de tancament del Congrés, amb aquests mots: "Aquí hem tingut eloqüència catòlica al servei de l'Acció catòlica; però més important que l'eloqüència és l'acció".

I en aquest punt és clar que tot depèn de la delicadesa i el tacte en les aplicacions dels acords. Si es següés el mètode a base d'organitzacions ofegadores de tota vida pròpia, s'incorreria en l'esterilitat més absoluta. Cal que l'acció catòlica aprofiti les virtuts de cada contrada amb color propi i no incorri en determinats vicis en què han incorregut constantment altres accions. Si això ve, i a base d'ésser l'acció catòlica delicadament isolada de tot altre problema, per fonamental que aquest sigui, podem obrir jornades de glòria per a ella.

I no cal dir que nosaltres, com tots els catòlics com a tals, hi ocuparem el lloc que ens corespongui.

Vida de Sant Joan M.ª Bta. Vianney

(Rector d'Ars)

XVII

Els miracles són una prova irrefutable de la divinitat de Jesús. Si no hagués estat Fill de Déu, no hauria obrat miracles. Els sants també obren miracles, perquè Déu vol que els homes tinguin una prova de llur santedat. Si no fossin agradables als ulls de Déu, no farien coses extraordinàries.

Sant Tomàs diu que el miracle és "*id quod fit praeter ordinem totius naturae creatae*", ço que es fa fora de l'ordre de tota la naturalesa creada.

Els sants ni els àngels poden fer miracles per la seva pròpia virtut. Suàrez diu: "*Non posse angelos propria virtute vera miracula facere*."

Els homes i els àngels poden obrar miracles únicament per virtut divina. Per tant si un home obra un miracle podem assegurar que té l'assistència divina.

El miracle és la suspensió d'alguna llei física, i, per tant, és d'ordre sobrenatural. Dintre de l'ordre natural no es pot suspendre una llei.

El miracle no aboleix la llei física; per això diem que és una suspensió. Unicament pot suspendre una llei aquell que l'ha fet.

El dimoni pot fer coses extraordinàries perquè és més intel·ligent que l'home, però no pot fer miracles. El dimoni té poder per a fer algunes coses que nosaltres no podem fer, però tot el que ell fa és d'ordre natural.

Els racionalistes no creuen en el miracle, perquè precisament és d'ordre sobrenatural.

Els que no volen reconèixer la divinitat de Jesús, diuen que el miracle es deu a un acte de suggestió. La suggestió pot guarir un neuròtic, però no una lesió orgànica. No creuen en el miracle, però creuen en el poder curatiu de la fe. S'ha curat, diuen, perquè tenia fe. I per a demostrar-ho retreuen aquelles paraules de l'Evangeli que diuen: "*Fides tua te salvum fecit*." "*La teva fe t'ha guarit*." Jesús no vol dir que la fe garanteix els malalts, sinó que aquells que tenen fe són dignes d'ésser guarits.

No existeixen homes que tenen fe en un ídol? Per què, doncs, l'idol no obra miracles? Quan els racionalistes ens demostrin que un cec invocant Júpiter ha recobrat la vista, creurem en el poder de la suggestió.

Si el Rector d'Ars, obrava miracles invocant el nom de Déu, hem de creure en la divinitat de Jesús.

Quan algú li deia que obrava miracles responia: "*Jo no faig miracles; no sóc res més que un pobre ignorant que atalaia les ovelles*." Tots els fets extraordinaris els atribuïa a Santa Filomena.

Era tanta la gent que acudia a Ars, que el servent de Déu digué un dia al Rd. Toccanier, que havia prohibit a Santa Filomena que gaurís malalts a la vila d'Ars. Li he dit que les curacions les faci lluny de la vila. El que jo necessito és guarir les ànimes. Aquest pobre cadàver que s'ha

de podrir no val gran cosa. Un dia que dintre de l'església es va guarir sobtadament un infant esguerrat exclamà ingènuament:

— Santa Filomena ha faltat a la seva paraula!

El servent de Déu desitjava, naturalment, que els malalts recobressin la salut, però tenia por que el poble no es preocupés de la salvació de l'ànima.

Una religiosa de la Providència de Vitteaux, estava molt malalta del pit. El metge que l'assistia havia assegurat que moriria a la tardor. El Rector d'Ars, en veure-la tan pàl·lida en mig dels peregrins, va cridar-la perquè es confessés abans dels altres penitents. El servent de Déu li va preguntar per què desitjava viure, i després d'escoltar els motius que li va donar li digué:

— Agenolla't davant l'altar de Santa Filomena i jo pregaré per tu.

Després d'uns moments d'oració, la religiosa malalta es va guarir sobtadament. No va morir fins a l'edat de vuitanta nou anys. Unicament fa quinze anys que és morta.

Una senyora acudí a Ars amb l'intent de visitar el sant Rector. Estava malaltíssima. No podia parlar a causa d'una lesió a la larinx. El servent de Déu li digué que els remeis de la terra no podien guarir-la i que per tant fes oració davant de Santa Filomena. Al cap de pocs moments va recobrar la paraula.

Una neboda del Rector d'Ars, filla de la seva germana Margarida, estava greument malalta. El servent de Déu recomanà a la seva germana que fes una novena a Santa Filomena. La novena no va donar cap resultat. El sant Rector, veient que el mal persistia, féu oració i la seva neboda es va guarir sobtadament.

Un dia arribava a Ars una pobra dona anomenada Anna Thorin de Devoluet, arrossegant un cotxet, en el qual jeia un infant de vuit anys que sofria paràlisi. Per a poder penetrar a la parròquia, va passar la nit a les portes del temple. En arribar el servent de Déu, s'adonà d'ella i li digué que passés abans que els altres penitents. Es confessà i no li parla del seu fill malalt.

Més tard es dirigeix a la sagristia, on hi havia el sant Rector, i li mostra el fill que portava als braços. Amb llàgrimes als ulls li demana que el beneïxi. El servent de Déu l'esguarda dolçament i li diu:

— No veieu que és massa gran per a portarlo als braços.

— No es pot sostenir dret — exclama la mare tristament.

El sant Rector besa el front de l'infant malalt i diu a la mare:

— Vagi a pregar davant de Santa Filomena.

La mare s'hi dirigeix amb el fill als braços, i el sant Rector li diu:

— Fàcil caminar.

L'infant es col·loca dret i caminant es dirigeix a l'altar de la santa, repenjat del braç de la seva mare.

Mare i fill varen romandre llarga estona fent oració. La mare estava tan commoguda que no sabia què fer.

L'infant es posa dret i arrenca a córrer fins a la porta del temple. Al cap de poca estona, jugava alegrement amb els infants de la vila d'Ars.

Aquest miracle va obtenir una gran ressonància. De seguida es va saber per tots els pobles de la rodalia.

No sempre, però, invocava Santa Filomena. Si l'invocava tantes vegades, és perquè li sabia greu que el poble cregués que ell obrava miracles. De vegades es produïen fets tan ràpids, que un hom s'adonava que era per la seva intercessió que floria el miracle.

Una dona baixa de la diligència recolzada en dues croses. Passa a prop seu el servent de Déu i li diu: — Camineu i llenceu les croses. — La dona dubtava i heus ací que el Rd. Toccanier, que acompanyava el Rector, li diu: — No heu sentit que us han dit que llencéssiu les croses! — Llavors la dona va llençar-les i es va posar a caminar.

Els que varen presenciar aquest fet restaren meravellats. ¿On existeix en aquest miracle el poder de suggestió si la dona paralítica no creia que pogués caminar sense l'auxili de les croses?

Un altre dia penetra a la sagristia una dona i una nena de tretze anys. Feia dos anys que estava cega. La nena parlà amb el servent de Déu i sobtadament va recobrar la vista. ¿Poden negar els racionalistes que aquests fets són d'ordre sobrenatural? ¿Per què no fan brillar els ulls dels pobres cecs col·locant-los davant un ídol fet de fang? No creuen perquè no volen. Rousseau exclamà un dia: — Si jo presenciés un miracle en compte de creure em tornaria boig.

Acudí a Ars una família que tenia una nena d'uns tretze anys que no podia sostenir el cap dret. Els metges certificaren que el seu mal era incurable. Oraren davant l'altar de Santa Filomena, però la nena seguia en el mateix estat.

Un matí acudiren a l'església a oir missa.

El celebrant era el sant Rector. En el moment solemne de l'elevació la nena llençà un crit i incorporant-se exclamà: — Estic guarida. — En efecte, podia moure perfectament el cap.

Una dona anomenada Claudina Venet, a conseqüència d'un atac cerebral, havia esdevingut sorda i cega. En trobar-se aquesta dona, que vivia en un poble petit dels encontorns, davant l'església, passà el servent de Déu i agafant-la d'un braç va conduir-la fins davant el confessionari. Digué a la dona que s'agenollés, va beneir-la i sobtadament varen brillar els seus ulls i les seves oïdes varen percebre els sons. Un cop acabada la confessió el sant Rector li digué: — Heu recobrat la vista, però seguïeu essent sorda per espai de dotze anys. És la voluntat de Déu. — En abandonar l'església es varen cloure novament les seves oïdes.

La profecia del servent de Déu, es va complir. El dia 18 de gener de 1862, la Claudina Venet es va restablir completament. El sant Rector havia ja mort, però es dirigí a Ars per a pregar davant la tomba del servent de Déu. En els arxius de la casa parroquial de la vila d'Ars, hi ha un document redactat per la dita dona, en el qual fan cons-

tar la realització d'aquesta profecia interessant.

Un infant de Lió tenia una grossa llúpia sota l'ull. El sant Rector beneí l'infant; però la mare que es trobava al costat del seu fill, li agafà suament la mà i va col·locar-la damunt el front del petit malalt. La llúpia instantàniament va desaparèixer. Aquest fet es va divulgar ràpidament. A la nit, conversant amb el vicari, li digué que en produir-se el fet es va avergonyir tant que s'hauria amagat sota els bancs del temple.

En el Procés consten trenta miracles, però els fets miraculosos que es varen produir a la vila d'Ars, foren molts més. Milers de malalts s'agenollaren als peus del servent de Déu, demanant que els beneís.

No és estrany que un sacerdot tan extraordinari, que Déu es complaïa a posar de manifest la seva santedat amb els miracles que es realitzaven mitjançant la seva intervenció, tingués èxtasis i visions.

De vegades eixia de l'església completament transfigurat. Els ulls li brillaven molt i tot el seu cos estava nibat de llum.

Quan deia missa, s'espiritualitzava de tal manera que aquells que l'aiudaven creien que no tocava de peus a terra. El servent s'adonava de la seva transfiguració i, perquè no el vegessin, recomanava a les nenes de la Providència que no esguardessin el sacerdot quan celebrava missa.

Sovint les espècies eucarístiques eren el seu únic aliment. Un dia confessava a Caterina Laspagne, que abans de celebrar la santa missa tenia una fam extraordinària, i després de combregar es trobava ple de vigoria.

El Rd. Toccanier, declarà en el Procés de l'Ordinari, que, segons opinió general, gaudia de la presència visible de Jesús en l'Eucaristia.

Moltes vegades, quan li feien una consulta difícil responia: — Quan hagi celebrat missa, ja us donaré la solució. — Segurament quan Jesús era damunt l'altar, es comunicava amb Ell. Per això es transfigurava.

Un dia digué en un sermó parlant de la Sagrada Eucaristia:

— Si la vostra fe fos viva veuríem el bon Jesús en el Santíssim Sagrament. Hi ha sacerdots que que el veuen cada dia en el sant sacrifici de la missa.

Aquestes paraules ens demostren clarament que el Rector d'Ars veia cada dia el bon Jesús. No es de creure que el vegés d'una manera sensible, però el veia dintre el santuari de la seva ànima.

Una religiosa de la Congregació de l'Infant Jesús, anomenada Sor Clotilde, una nit que es trobava a l'església per a confessar-se va veure com el servent de Déu traspassava l'església nibat de llum.

Una senyoreta, anomenada Estefania Durie, es disposava a penetrar a la cambra on estava orant el sant Rector, per a lliurar-li una quantitat que havia recaptat destinada a fundacions de misses, i heus ací que va sentir una veu molt dolça i suau que li deia:

— Què desitges?

El servent de Déu respongué:

— Ah! mare meva, us demano la conversió dels pecadors. Alleugeriu els dolors dels malalts, espe-

cialment els d'una persona que fa molt de temps que sofreix i desitja morir o bé guarir-se.

Aquella donzella va sentir altra vegada una veu que digué:

— Es guarirà, però més tard.

La curiositat va poder més que la discreció i lentament va obrir la porta. La senyoreta Durie tenia un càncer que la feia sofrir molt i va creure que la persona per la qual s'interessava el sant Rector, era ella. En obrir la porta va veure una senyora bellíssima vestida de blanc. Damunt la túnica blanca com la neu, portava unes roses d'or. Entorn del seu cap brillava una corona feta d'estels. Era tan lluminosa que les seves vestidures brillaven com un raig de sol.

La donzella s'agenollà i li digué:

— Mare meua! porteu-me cap al cel.

— Més tard — respongué la senyora. — Tu seràs sempre la meua filla i jo sempre seré la teua mare.

La senyora de la túnica blanca va desaparèixer. El sant Rector, estava agenollat en un angle de la cambra, amb els ulls fits al cel. El seu rostre era nibat de llum. Estava immòbil com si el seu cor hagués deixat de bategar. La donzella va creure que havia mort. El sacsejà, perquè tornés a la vida.

— Qui sou? — li digué el sant Rector.

— No em coneixeu. ¿On estàveu en aquests moments? Què heu vist?

— He vist una senyora.

— Pare, també l'han vist els meus pobres ulls. Podríeu dir-me qui era aquella senyora?

El servent de Déu, comprenent l'abast de la pregunta, i tement que el poble conegués el que havia passat feia pocs moments, li digué:

— Si dieu el que heu vist no poseu mai la petja damunt d'aquests rajols.

— Em sembla — respongué la donzella — que era la Verge Santíssima.

— Naturalment — exclamà el servent de Déu.

— També heu tingut el goig de veure-la?

— Si i àdhuc m'ha parlat. ¿Podríeu dir-me què pensàveu com jo em creia que havia mort?

— El meu cor batejava fortament perquè acabava de veure la meua mare!

Quan la donzella s'acomiadà del sant Rector, aquest li digué:

— Estiguen tranquil·la, perquè s'acosta el dia de la vostra curació.

En efecte, al cap de tres mesos, el càncer havia desaparegut.

En una altra ocasió, una donzella molt bona que es dirigia a la sagristia de l'església parroquial per a parlar amb el sant Rector, el va veure conversar amb una senyora que anava vestida de blanc. Quan va penetrar a la sagristia la senyora va desaparèixer. Com que no hi havia cap més porta per a poder sortir, va creure que era la Verge Maria.

A la vila d'Ars, tothom sabia que la Mare de Déu s'havia aparegut diverses vegades al servent de Déu. També és segur que li va aparèixer Santa Filomena.

El Rv. Toccanier era molt hàbil, però no aconseguia mai que el servent de Déu li revelés cap secret. De vegades, però, ingènuament, deia algunes

coses que donaven a entendre el que havia passat. Un dia va confessar que passava la nit fent oració.

Els sacerdots que romanien alguns dies a la vila d'Ars tenien la convicció que cada nit a la cambra del servent de Déu passaven coses extraordinàries. Un jove sacerdot, anomenat Tissot, que més tard ingressà a una orde religiosa, una nit de la casa estant on pernoctava va veure unes resplendors enlluernadores a la finestra de la cambra del sant Rector.

Eren també molts els que creien que per un privilegi especial de Déu, veia les coses de l'altre món. Un dia una senyora vídua li va preguntar si el seu marit romandria molt de temps al purgatori. Després d'uns moments de silenci respongué:

— Dintre de tres anys el seu marit es trobarà ja al cel. Quan abandoni el purgatori vostè ho sabrà per un dels seus fills.

Al cap de tres anys va morir un fill de la dita senyora, que vivia amb una seva germana, i a la nit va veure en somnis que el seu fill i el seu marit penetraven al cel.

Una senyora forastera, que havia tingut la dissort que el seu marit morís ofegat en un riu, volia saber si s'havia salvat. Aquesta senyora es trobava agenollada entremig dels peregrins. El servent de Déu, en passar pel seu costat, li digué a cau d'orella:

— S'ha salvat!

La senyora restà astorada.

— És possible! — exclamà.

— Si — respongué el sant Rector. — És al purgatori, cal pregar per ell. La Verge li va concedir la gràcia que abans de morir fes un acte de contrició. El seu marit no era religiós, però recordi que algunes vegades unia a les de vostè les seves oracions, quan pregava davant una imatge de la Verge Maria.

Els que han estat devots de la Verge, a l'hora de la mort es peneixen d'haver pecat. La Mare dels pecadors, no abandona mai aquells que l'estimen.

Era tanta la santedat del Rector d'Ars, que un canonge anomenat Joan Gardette, un dia que es trobava a l'església parroquial, va veure el servent de Déu en èxtasi ascensional. Els seus peus no tocaven a terra i el seu rostre estava transfigurat i embolcallat en una aurèola.

El sant Rector, petjava la pols de la terra com els altres mortals, però moltes vegades amb les ales de l'oració havia arribat fins a les portes de la glòria.

J. CIVERA I SORMANI

Les batalles no les guanyen mai els que estan desprevinguts. Triomfen els qui s'havien exercitat a la lluita. Estem preparats els catòlics per a lluitar el dia que els elements pertorbadors intentin convertir novament la nostra ciutat en camp d'experimentació de llurs doctrines dissolvents? Actuem, no fos cas que l'enemic ens trobi dormint confiadament.

Comentaris

Albert Thomas

Es troba altra vegada a Espanya el Director de l'Oficina Internacional del Treball, de la Societat de les Nacions, senyor Albert Thomas.

Procedent del partit socialista, i sense haver renunciat mai a les seves idees socialistes (la prova d'això és la visita que, tot i venint amb caràcter oficial, ha fet a la Unió General de Treballadors, de Madrid) no es pot negar que ha sabut adoptar una actitud ben neutral i equànime al davant d'aquell organisme internacional creat pel Tractat de Versalles. La millor prova d'això és que els catòlics que hi són (entre ells el senyor Sangro i Ros d'Olano, del Grup de la Democràcia Cristiana d'Espanya) s'hi mostren forca omics i reconeguts.

Ha visitat Madrid i l'Exposició de Sevilla; i visita ara Barcelona. Ha pres part, a més a més, en un acte de propaganda dels organismes paritaris, a Madrid, cosa que tampoc té res de particular, doncs era acte oficial presidit pel ministre del Treball espanyol.

Quan el senyor Thomas conegui ben bé la realitat social espanyola podrà completar el judici que pugui tenir format d'ella.

L'empar als tuberculosos

Un dia ens queixàvem en aquestes pàgines de la insuficiència de la nostra beneficència. Tot i essent molt meritòria la tasca de les persones que intervenen en aquests assumptes, és petita respecte al dissortat volum de necessitats, que cada dia creixen, cada cop s'ageganten.

Però el que veritablement ens sorprèn és el veure la poca atenció que es dona als pobres tuberculosos, per als quals no existeixen a Catalunya gairebé cap altre sanatori que aquest de Torrebónica, admirable en tots sentits, dins la tasca social magnífica de la Caixa de Pensions.

Però el sanatori, com tota obra benèfica, és insuficient. I en aquest ram és més sensible la insuficiència, puix es tracta d'una malaltia que atesa a temps, té moltes probabilitats de curació (salvant els casos aguts); però, allargassada massa, resulta manta vegada incurable.

A més a més, en les cases dels tuberculosos pobres hi ha l'imminent perill, certíssim, del contagi i, per tant, de l'increment de la malaltia. Els malalts isolats a temps no contagiarien altres persones; i ells en rebrien els beneficis.

Hi hagué un temps en què les autoritats es preocupaven de la guerra contra aquesta pesta blanca. Però

ara tot resta reduït a uns organismes que treballen poc o gens i no existeixen per a la vida real, segons tenim entès (i voldriem equivocar-nos). I l'obra de la Caixa de Pensions és l'única existent, seriosa, però escassa per al gran nombre de necessitats existents.

Què caldrà fer?

Una dada curiosa

Amb motiu que aquests dies han estat cobrats (o almenys presentats al cobrament) els rebuts d'una anomenada "Càmara Oficial de Inquilinos" de Barcelona, un amic nostre ha dit: sabeu quants són els impostos que graviten damunt els lloguers, ja de si prou alts? Els següents: un d'inquilinat del Municipi; el de les Drassanes, d'una Junta especial; el d'aquesta Cambra de llogaters, suara constituïda; i un sobre la recollida d'escombraries, municipal, que no ha estat posat en pràctica però que consta en el Pressupost municipal vigent i que un dia o altre serà cobrat segurament.

No és això una dada significativa de tot un sistema fiscal?

La mort del Dr. Ferran

El Dr. Ferran, que s'havia allunyat del camí de la veritat, ha mort cristianament. En els darrers moments de la seva vida ha tingut la sort de tenir al capçal del llit un religiós exemplar, que va aconseguir sotraguejar la seva ànima.

La seva mort cristiana es deu a l'esforç d'un Pare Jesuïta.

Es aquest un favor molt gran que li ha fet el bon Déu! Quantes vegades els que han seguit mals viarans desitjarien confessar-se a l'hora de la mort i no poden. Els amics que els volten tanquen les portes perquè els clams dels moribunds no arribin a les oïdes dels sacerdots. Voltaire volia confessar-se i no va poder. Víctor Hugo, a l'hora de la mort, es penedí d'haver ofès tantes vegades el bon Déu, i foren tancades les portes de la seva cambra.

Cal viure bé per a tenir una bona mort. Es una temeritat esperar que la mort brandi la seva dalla damunt el nostre cap, per a penedir-nos dels nostres pecats i mancaments.

Celebrem que el Dr. Ferran hagi mort cristianament.

¿De què li hauria servit gaudir d'un gran prestigi entre el món científic si hagués perdut la seva ànima?

Casa BELETA

VESTITS MARINERS I ESPORT

===== GUST I ELEGÀNCIA =====

LA MILLOR SASTRERIA PER A NENS

Avinguda Portal de l'Àngel, 35. - BARCELONA

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

TEMES DE LA SETMANA

El Govern s'ha apressat a desmentir el que la premsa estrangera ha dit sobre la política espanyola aquests dies últims, que ha mantingut l'animació dels còrcols madrilenys i s'ha anat propalant a diversos indrets del regne. Tot ajuda a matar el temps, que és una víctima que mai no es queixa, però es venja...

El grandios banquet projectat en celebració de la festa de la Puríssima per certs prestigiosos elements, també s'ha explotat per a "fer política", però inútilment. El Govern ha tallat la corda.

La política, segons ell, segueix el curs normal i no en pot seguir d'altre.

Altrament, el veritable fet de la setmana ha estat la visita a Espanya del President de l'Oficina Internacional del Treball, de Ginebra, M. Albert Thomas, que és un apassionat d'Espanya i de la Dictadura. El gran socialista francès estima el nostre Ministre del Treball com a un fill intel·lectual seu i prou s'ha vist que és correspost en la rebuda que se li ha fet i en els discursos canviats entre ells en l'acte celebrat al Teatre Espanyol per a commemorar el tercer aniversari de la promulgació del R. D.-Llei de l'Organització Corporativa. Espanya resulta ara, segons s'ha dit aquests dies, que és el país que va més endavant en la legislació social. Això no vol pas dir que el senyor Aunós sigui socialista, però...

Faci Déu que no tingui d'anar enrera trobant-se els camins obstruïts...

Albert Thomas viatja com un príncep i amb el seu seguici corresponent.

Porta de companyia la seva distingida muller, i amb això dona un bon exemple als seus correligionaris i amb altres que no ho són, però ho semblen.

La vidriosa qüestió dels ascensos militars ha donat peu a una nota evidentment oficiosa de la qual copiem aquestes ratlles per a coneixement dels nostres lectors:

"Aun en tiempos de calma, de virtudes esenciales, tanto sociales como profesionales, como los que corren hace medio siglo, se han manifestado bastante vigorosas en la familia militar para ir saliendo de esta crisis, que es inevitable provocar, pensando en el porvenir y a impulsos de los deberes, más obligatorios cuanto más ingratos, y sin más que, dolorosas eso sí, muy contadas excepciones que hayan requerido rigores inevitables. El quebranto, el estrago, podríamos decir, ha sido proporcional a la gravedad y arraigo del mal; pero es de esperar que se ha abierto para España, en este respecto de su vida, un camino más recto y luminoso que, emprendido desde su comienzo por las nuevas generaciones, no permitiría la reproducción de circunstancias tan difíciles como las que ya se pueden considerar desaparecidas.

Desearíamos—termina diciendo—que nuestra autoidad moral corriera pareja con la bondad de la intención con que estas líneas se escriben, para que una noble reflexión concentrada y patriótica pusiera a todos en tal punto de fe y confianza, desapasionamiento y disciplina, que el país vislumbrara, como posible, sin claudicaciones perniciosas, dar vida al

anhelo de que en ocasión oportuna los daños irreparables obtuvieran remedio."

El Congrés Nacional d'Acció Catòlica que acaba de celebrar-se a Madrid amb assistència de tot l'Episcopat espanyol i els principals homes d'acció, ha revestit extraordinària importància. La Carta del Sant Pare dirigida al President, Cardenal Segura, pot qualificar-se de Carta Magna de l'Acció Catòlica. És de transcendència mundial.

* * *

La mort de Clemenceau ha posat de moment a segon pla els altres fets de la setmana.

La premsa quasi no ha parlat d'altra cosa. Era un gran patriota francès, però un polític atrabiliari. Més que una intel·ligència era una voluntat. Aquesta, realment, quasi no té parí en els grans homes contemporanis. Com a fill de la Vendée quelcom tenia a dins que el distanciava de Combes i Waldeck-Rousseau, però, exteriorment, era un escèptic i professava i practicava el laïcisme que tants d'estralls ha causat a la noble nació germana.

Durant els últims anys l'ha cuidat únicament una germaneta de la Caritat, àngel de la seva guarda.

Confiem que no li haurà estat inútil a Clemenceau tan santa companyia.

La catàstrofe de la Borsa de Nova York ha tret de polleguera fins al President dels Estats Units, M. Hoover. Personalment, i durant tots aquests dies, s'ha ocupat llargues hores, amb tots els homes cabdals que el rodegen, en arbitrar medis per a remeiar la crisi econòmica provocada per la pèrdua de més de quinze mil milions de dòlars, la qual ha posat en compromís infinitat d'indústries i en ràpida misèria milions de llars.

Quan Mr. Hoover es gloriava de la incomparable prosperitat econòmica dels Estats Units, sobrevingué la catàstrofe. Veritat és que feia pocs dies que Mr. Hoover es lamentava amargament de la baixa constant del nivell moral de la nació, minada per la mateixa riquesa de què gaudeix amb fruïció poc cristiana.

Segueix per tot el món la campanya internacional de la pau, quasi podríem dir ianqui; però la guerra russo-xinesa també segueix, i cada dia més forta, rient-se del Pacte Kellogg i de totes les maniobres pacifistes. Quina comèdia més tràgica!

Els austríacs socialistes han vingut a millor acord, i per ara la reforma constitucional d'aquella república inversemblant esdevindrà pacífica. Els pagesos manen.

A Bèlgica ha caigut el ministeri per la qüestió flamenca. El Gabinet que substitueixi al de Gaspar-Huysman no tindrà més remei que resoldre-la en justícia. Es qüestió de vida o mort a la simpàtica nació belga.

El fracàs del Govern laborista anglès en el conflicte dels obrers sense feina, que cada dia van augmentant, ja hauria provocat una gran crisi en altra nació de menys sentit polític que Anglaterra. Ara per ara no s'hi veu solució.

Companyia Trasatlàntica VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions al'any
 > Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
 > Mediterrani a Fernando Póo
12 expedicions a l'any
 > a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

EUCOLOGÍ DE NADAL

Textos litúrgics en llatí i ca-
talà de la Santa Missa i Ofi-
ci diví per al temps d'Advent
i la Temporada Nadalenca.

Luxós llibre de 360 planes
a dues tintes, editat per
FOMENT DE PIETAT
enquadernat en tela i plan-
xa daurada.

PREU: 4'50 pessetes

**JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
CATALUNYA SOCIAL?**

VILARÓ I VALLS

PINTORS DECORADORS

Corts, 604

Telèfon 10283

BARCELONA

SASTRERIA TORRENTS

Ex-professor de l'Acadèmia de Mestres Sastres de Barcelona

Aquesta sastreria és coneguda i apreciada per tothom a qui li agrada el
bon vestir perquè en la seva confecció i en les seves robes es troba un
gust inconfusible. Grans existències en gèneres de totes classes.

El 5 % de descompte especial als subscriptors de CATALUNYA SOCIAL.

Rambla de Catalunya, 12, 1.ª / Telèfon 16040 - BARCELONA

JARABE PUIG

Cada cien gramos de Jarabe contienen
 EXTRACTO NEPETA GLECHOMA 15 GRAMOS • EXTRACTO
 CRASSULA MICRANTA 8 GRAMOS • MACERADO HIGRO-ALCOHÓ.
 UCO AL 2% DE POLIGALA SENEGA AROMATIZADO 3 GRAMOS
 ORTO-GUAYACOL-SULFONATO POTÁSICO 1 GRAMO

PREPARADO POR
Z. PUIG
 RIPOLL

Precio 5 Ptas (libres incluidos)

XAROP PUIG

(NOM REGISTRAT)

Preparat per Z. PUIG, farmacèutic

RIPOLL

Insubstituïble preparat per al tractament de la
TOS, PULMONIES, BRONQUITIS
 i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

*Es ven a totes les farmàcies
 i Centres d'Específics*

Exigiu en cada flascó l'adjunta marca registrada

PLAÇA DEL PI, 3 (enfront l'Església)

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE I TALLERS:

Carrers Sepúlveda, 148-150
Villarroi, 35
i Floridablanca, 121
Telèfon 51510

CASA CENTRAL:

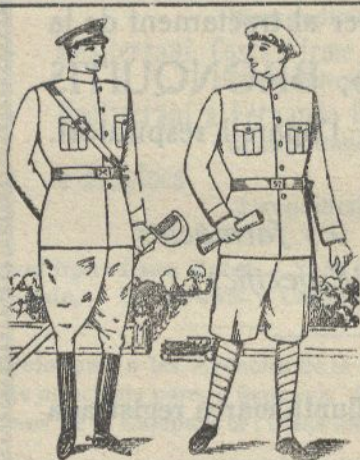
Carrer Aragó, 272
Passatge de Gràcia, 45
Telèfon 11550
MAGATZEMS:
Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 59
Encreuament de les carreteres de Madrid i Cornellà

BARCELONA

ANTON
CALLIZO

RODA UNIVERSITAT, 29
BARCELONA

Codina Farriol
Radio - R E M

APARELLS - ACCESSORIS

La millor qualitat. — El millor preu
Laboratori. — Taller de muntatge

126, BALMES, 126 - Telèfon 74755

MOBLES
DE TOTS ESTILS

VIENA - AMERICANS

Làmpares - Decoració - Tapisseries
Objectes d'Art - Llits de metall

CASA CASTELLTORT

Exposició i venda: PELAI, 40 i JOVELLANOS, 9
Telèfon núm. 15365

Tallers: SANT MIQUEL, 44 - BARCELONA

Obres de R. Rucabado

Socialisme Espiritual . . Ptes. 1'00

Contra el Joc i el Pacte amb el Joc
Ptes. 3'50

El Sindicat i el Casino . . Ptes. 0'50

La defensa de la família . . Ptes. 0'50

ANGOIXES SOCIALS

Ptes. 3'50

ENTORN DEL SINDICALISME

Ptes. 4'00

Venda: Editorial Poliglota. Petritxol, núm. 8
Foment de Pietat Catalana. Duran i Bas, 11

LA NUEVA
GRAMOLA

LA VOZ DE SU AMO

con las últimas novedades en
DISCOS
de esta famosa marca
completará la felicidad de su hogar.
ADQUIERALA EN LA CASA

CESAR VICENTE
PASEO DE GRACIA - 4

Acadèmia Cots

Direcció general: Av. Portal de l'Angel, 38—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 18953 A.—Apartat 782

SUCURSALS: MADRID, Av Conde Peñalver, 7; LLEYDA, Estereria, 10; MANRESA, Angel Guimerà, 32
REUS, Arrabal Robuster, 23; MATARÓ, Riera, 59; BADALONA, Carme, 52 bis.

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

Agència d'Assumptes administratius de JOSEP CARDÚS i Cia., Stat. Ltda.

Despatx: Balmes, 16, pral., Barcelona.—Hores de 9 a 11 i de 5 a 7—Telèfon 17016

Altes, baixes, traspassos o canvis de nom en contribucions i impostos.—Territorial. Industrial. Devolucions de quantitats indegudament satisfetes. Incidències en la Comprovació del Registre Fiscal. Baixes recàrrec extraordinari 4 % sobre finques dels Eixamples.

ATENES A. G.—Provença, 157, Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA